

Nr 5 A.

Godkänd av första kammaren den 9 april 1930.
Godkänd av andra kammaren den 9 april 1930.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av vissa i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1930/1931 under riksstatens femte huvudtitel, innefattande anslagen till socialdepartementet, jämte i dessa ämnen väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 5.)

Till Konungen.

Departementet.

1:o) I den till riksdagen den 3 januari 1930 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1930/1931 har Eders Kungl. Maj:t i avseende å femte huvudtiteln, innefattande anslagen till socialdepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över socialärenden nämnda dag) att

dels från och med den 1 juli 1930 från övergångsstat till ordinarie stat för socialdepartementet återföra den å förstnämnda stat uppförda kansli-rådsbefattningen;

dels godkänna de av departementschefen i sagda statsrådsprotokoll förordade förslagen till ordinarie avlöningsstat och till övergångsstat för socialdepartementet;

dels ock i riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli med oförändrat belopp, 245,500 kronor.

Såsom av redogörelsen i ärendet framgår, innebär Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag om återförande till ordinarie stat från och med nästkommande budgetårs ingång av den nu å övergångsstat uppförda kansli-rådsbefattningen ett upphävande i viss mån av den organisation av socialdepartementet, som i överensstämmelse med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning genomfördes vid 1926 års riksdag.

Visserligen lämnade sislidets års riksdag utan erinran Eders Kungl. Maj:ts då gjorda framställning om bibehållande i tjänst under innevarande budgetår av ifrågavarande å övergångsstat uppförda befattningshavare, men därmed

får givetvis icke tagas för självfallet, att riksdagen frångick sin förut i likhet med Eders Kungl. Maj:t intagna ståndpunkt, att befattningen ifråga bör kunna genom organisatoriska förändringar inom departementet indragas.

Även om riksdagen funnit vissa omständigheter hava anförts, som kunna anses tala för Eders Kungl. Maj:ts i nu ifrågavarande hänseende framlagda förslag, har riksdagen dock i betraktande av den korta tid, som förflutit, sedan riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag beslöt indragning av berörda befattning, ansett ytterligare erfarenhet om den nya organisationens verkningar böra vinnas, innan en åtgärd sådan som den av Eders Kungl. Maj:t nu ifrågasatta vidtages. Med hänsyn härtill har det syntts riksdagen försiktigast att icke nu binda sig för en förstärkning av departementets ordinarie personal genom att återföra ifrågavarande kanslirådsbefattning till ordinarie stat. Då riksdagen emellertid med hänsyn till departementets nuvarande arbetsbörda funnit medel erforderliga jämväl under nästkommande budgetår för avlönande av en befattningshavare i kansliråds tjänsteställning å avdelningen för hälso- och sjukvårdsärenden, har riksdagen anvisat det härför nödiga beloppet, 10,020 kronor (29:e löneklassen), såsom extra anslag till förstärkning av departementets arbetskrafter. I den mån medel erfordras för befattningshavarens uppflyttning i löneklass, synes det icke vara påkallat att därtill anvisa särskilda anslagsmedel, utan bör, vad som eventuellt kan erfordras för avlöningsförhöjningar, utgå av departementets förslagsanslag till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.

Vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt under förevarande punkt föreslagit, har icke givit riksdagen anledning till erinran.

På grund av vad riksdagen sålunda beslutat, bör departementets ordinarie avlöningsstat, nu slutande å 226,400 kronor, bibehållas oförändrad, under det att övergångsstaten, i överensstämmelse med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit, bör upptagas med 7,700 kronor. Det ordinarie förslagsanslaget till socialdepartementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli, nu 245,500 kronor, har alltså bestämts till 234,100 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels avslagit Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vad det avser återförande från och med den 1 juli 1930 från övergångsstat till ordinarie stat för socialdepartementet av den å förstnämnda stat uppförda kanslirådsbefattningen;

dels godkänt följande ordinarie avlöningsstat och övergångsstat för socialdepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1930:

A. Ordinarie avlöningsstat.

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	175,200
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	45,200
Ersättning till sakkunniga biträden åt statens inspektör för fattigvård och barnavård.....	6,000
Summa kronor	226,400

B. Övergångsstat.

Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	kronor 7,700
---	--------------

dels minskat det ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli, nu 245,500 kronor, med 11,400 kronor till 234,100 kronor;

dels till *förstärkning av arbetskrafterna å departementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli* beviljat för budgetåret 1930/1931 ett extra anslag av 10,020 kronor;

dels ock medgivit, att möjligen erforderliga medel till avlöningsförhöjningar åt den befattningshavare, som må komma att anställas med anlåtande av sist omnämnda anslag, må utgå av förslagsanslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.

2:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) att till ersättning för inspektions- och upplysningsarbete med avseende å spädbarns- och förlossningshem för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 3,000 kronor.

I anslutning till vad riksdagen uttalade i samband med behandlingen av förevarande anslagskrav vid 1929 års riksdag, finner sig riksdagen böra uttrycka sin bestämda förväntan, att den nu pågående undersökningen av spädbarns- och förlossningshemmen under instundande budgetår slutföres i syfte att frågan om den fortlöpande kontrollens anordning må bliva föremål för prövning av 1931 års riksdag.

Då storleken av det äskade anslagsbeloppet icke givit riksdagen anledning till erinran, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *ersättning för inspektions- och upplysningsarbete med avseende å spädbarns- och förlossningshem* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor.

Sociala verk och inrättningar.

3:o Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående ordinarie förslagsanslaget till socialstyrelsen (punkt 3) kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

4:o Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 5) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *förläkningsmän för medling i arbetstvister m. m.* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 95,000 kronor.

5:o I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *arbetsdomstolen* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 51,000 kronor.

6:o På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *särskilda skiljedomare i arbetstvister* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 4,000 kronor.

7:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8) att till offentliga arbetsförmedlingen i riket m. m., att utgå enligt av departementschefen

i statsrådsprotokollet över socialärenden den 3 januari 1930 förordade ändrade grunder, för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 240,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag innebär viss utvidgning av möjligheterna att från anslaget lämna understöd åt den offentliga arbetsförmedlingen. Beträffande denna fråga har socialstyrelsen anfört i huvudsak följande:

Statens arbetslöshetskommission hade, efter samråd med styrelsen, på hösten åren 1927 och 1928 föranstaltat, att tjänstemän vid arbetsförmedlingen i några fall blivit satta i tillfälle att beresa sina verksamhetsområden. Dessa resor, som åsyftat att söka uppspara det så att säga latent behovet av arbetskraft på landsbygden och att anvisa sålunda vunna arbetstillfällen åt arbetslösa, hade närmast utgjort ett led i kommissionens strävanden att söka motverka arbetslöshet. Resorna hade också bekostats av kommissionen. De hade lett till goda, i vissa fall utmärkta resultat.

Uppenbart vore emellertid, att dylika resor kunde vara välbehövliga jämväl ur synpunkten av den offentliga arbetsförmedlingens egna uppgifter. I allt fall funne styrelsen det önskvärt, att styrelsen kunde bereda tjänstemän vid den offentliga arbetsförmedlingen tillfälle att, då skäl därtill förefunnnes, i förmedlingssyfte beresa sina verksamhetsområden.

Dylika resor borde enligt sakens natur i regel åsyfta att tillgodose *landsbygdens* behov av arbetskraft. Styrelsen, som författingsenligt ägde disponera medel ur arbetsförmedlingsanslaget bland annat till bestridande av kostnader »för de särskilda anordningar, som vidtagits för arbetsförmedling för landsbygdens behov», ansåge sig med hänsyn därtill redan nu med stöd av dessa bestämmelser behörig att bestrida kostnaderna för resor av ifrågavarande slag. Innan så skedde, hade styrelsen emellertid velat anmäla denna sin uppfattning, för den händelse Kungl. Maj:t skulle pröva saken vara av beskaffenhet att lämpligen böra bringas till riksdagens kännedom.

Om spörsmålet i allt fall skulle föranleda framställning till riksdagen, kunde det förtjäna övervägas, om ej styrelsens behörighet i sammanhang därmed borde utvidgas därhän, att styrelsen, efter prövning i varje särskilt fall, finge bevilja den offentliga arbetsförmedlingen ersättning ur arbetsförmedlingsanslaget för resor, som dess tjänstemän prövades böra företaga i förmedlingssyfte jämväl i fall, där resorna *ej* avsåge landsbygden.

Rese- och traktamentsersättningen, som borde utgå under hänsyn tagen till vederbörande tjänstemans tjänsteställning, syntes lämpligen böra beräknas högst enligt de grunder, som angäves i klass II C i gällande rese-reglemente.

Departementschefen har i frågan uttalat, att han ansåge den sålunda föreslagna utvidgningen för bidrags lämnande praktisk och lämplig och har därför tillstyrkt en ändring av gällande bidragsbestämmelser i sådant hänseende. Rätten till dylikt statligt understöd syntes emellertid — såsom socialstyrelsen även förutsatt — böra erhålla en begränsad omfattning. Sålunda borde frågor om understöd av ifrågavarande slag samt beloppet därav prövas ur skälighets-synpunkt samt från fall till fall. Å andra sidan syntes förmånen av understöd böra kunna tillgodonjutas både då resorna avsett arbetsförmedling å landet och då de åsyftat dylik förmedling i stad. Understödet borde utgå med ledning av den rese- och traktamentsersättning, som till befattningshavaren utbetalats, dock under iakttagande att gottgörelse icke finge lämnas med högre

belopp, än som enligt gällande allmänna resereglemente skulle kunnat utgå för resa i statens ärende och i intet fall efter förmånligare grunder än dem, som vore förenade med rese- och traktamentsklass II C av samma reglemente. Föreskrifterna i ämnet borde utfärdas av Eders Kungl. Maj:t att träda i tillämpning från och med den 1 juli 1930.

Beträffande anslaget användning i övrigt har någon ändring icke ifrågasatts.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag om utvidgad dispositionsrätt till ifrågavarande anslag har riksdagen icke kunnat undgå att hysa viss tveksamhet. Då emellertid den föreslagna utvidgningen är avsedd att tillgodose vissa praktiska krav, som göra sig gällande vid den offentliga arbetsförmedlingens bedrivande, har riksdagen icke velat motsätta sig framställningen. Med hänsyn till svårigheten av att överblicka de ekonomiska konsekvenserna av ett bifall till förslaget har riksdagen dock funnit försiktigheten bjuda, att visst begränsat belopp ställes till socialstyrelsens förfogande för ändamålet. Riksdagen har bestämt nämnda belopp till högst 2,000 kronor för nästkommande budgetår.

På grund av vad sålunda anförts och då riksdagen icke haft något att erinra mot storleken av det under förevarande punkt åskade anslagsbeloppet, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *offentliga arbetsförmedlingen i riket m. m.*, för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 240,000 kronor, att utgå enligt av riksdagen ovan angivna ändrade grunder.

8:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att

dels besluta, att antalet ordinarie befattningar vid yrkesinspektionen skall från och med den 1 juli 1930 vara bestämt på följande sätt:

	Lönegrad
9 yrkesinspektörer.....	B 28
1 skogs- och flottledsinspektör.....	B 27
1 yrkesinspektris	B 26
9 yrkesinspektörsassistenter	B 21
2 yrkesinspektrisassistenter.....	B 18
18 underinspektörer	B 16;

dels föreskriva, att av riksdagen i samband med lönereglering godkända särskilda bestämmelser beträffande yrkesinspektör skola från och med den 1 juli 1930 i tillämpliga delar gälla jämväl beträffande befattningen såsom skogs- och flottledsinspektör;

dels godkänna följande stat för yrkesinspektionen, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931:

Stat.

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	282,400
• Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	2,000
Kontorskostnader m. m.	17,100

Summa kronor 301,500;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till yrkesinspektionen, nu 291,500 kronor, med 10,000 kronor till 301,500 kronor.

I samband med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehaft en inom riksdagen väckt motion, II: 315, vari hemställt, att riksdagen måtte besluta att till yrkesinspektionens verksamhet för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 75,400 kronor.

Till stöd för sitt förslag hava motionärerna anfört följande:

»Vid 1929 års riksdag väcktes av ledamöter i riksdagens andra kammare en motion, vari föreslogs, att befattningen som skogs- och flottledsinspektör skulle uppföras å ordinarie stat och i lönehänseende likställas med inspektörsbefattning. Motionärerna framhöllo därvid, att det var av stor vikt att genom tryggande i lönehänseende av denna inspektörsbefattning kunna för densamma få bibehålla en person med de kvalifikationer för denna tjänst, som den nuvarande innehavaren ansågs vara i besittning av. Därigenom erhåller uppenbarligen också — vilket måste anses riktigt — inspektören en fastare och mera oberoende ställning, icke allenast gentemot de lokala tillsynsorganen, utan även ifråga om förhållandet mellan arbetare och arbetsgivare.

Ehuru förenämnda motion ej föranledde någon åtgärd från riksdagens sida på sätt som motionärerna föreslagit, är det dock med tillfredsställelse som nu kan konstateras, att den ändå möjligen medverkat till att Kungl. Maj:t till innevarande års riksdag hemställer, att befattningen som skogs- och flottledsinspektör uppföres å ordinarie stat.

Förutom den nu nämnda motionen väcktes även en annan motion av samma ledamöter i andra kammaren, i vilken föreslogs, att riksdagen skulle besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag till stärkande av skogs- och flottledshärbärgeslagen samt den i samband därmed utövade yrkesinspektionens effektivitet samt fortast möjligt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kunde ge anledning. Den av motionärerna begärda utredningen blev också av riksdagen beslutad.

En av de viktigaste förutsättningarna för att en lagstiftning, som tillkommit i syfte att tillrättalägga missförhållandena å ett visst område, skall kunna ernå detta ligger nog däri, att man på samma gång skapar organ, vilkas uppgift är att utöva kontroll över efterlevnaden av lagen. Utan sådan kontroll bli lagstiftningar ofta endast paragrafer utan egentligt värde och alldeles särskilt är detta förhållandet på de områden, där gynnsamma betingelser för lagens saboterande äro tillfinnandes.

Orsaken till att den år 1919 tillkomna skogs- och flottledshärbärgeslagstiftningen ej fyllt sin uppgift på sätt, som enligt lagens mening var ämnat, är nog att söka i den bristande kontrollen över dess efterlevnad, varigenom det getts möjlighet att i stor utsträckning sätta den ur funktion och sålunda undkomma verkningarna av densamma. Den bristande kontrollen återigen har sin grund däri att tillräcklig inspektionspersonal för kontrollens utövande ej ställts till förfogande. För att förstå detta, torde behöva erinras därom, att i vårt land tages årligen till användning cirka 10,000 härbärgen enbart för skogsdrivningarna. Men då man ställer detta vid sidan av det jämförelsevis ringa antal härbärgen, som årligen bliva föremål för inspektion, är det ej svårt att därur utläsa den brist, som ifråga om inspektionens effektivitet föreligger. Till stöd för detta åberopas tillgänglig officiell redogörelse över förrättad inspektion av härbärgen och stallar under åren 1921—1927, av vilken framgår, att i medeltal under dessa år inspekterades endast 441 härbärgen och 259 stallar.

Den hittills utförda inspektionen har på grund av otillräcklig inspektionspersonal huvudsakligen skett efter därom till skogs- och flottledsinspektören från arbetarhåll inkommen anmälan. Men det är ej tillfyllest, att inspektion av härbärgen sker endast i sådana fall, då anmälan gjorts. Skall syftet med denna lagstiftning vinnas, så är det av utomordentligt stor vikt, att inspektion av härbärgen kommer till utförande i långt större utsträckning än som tidigare varit fallet. Anmälan bör alltså inte ensamt vara förutsättningen för att inspektion skall komma ifråga, utan bör i detta hänseende en omläggning ske på så sätt, att en fortlöpande inspektion kommer till utförande oberoende av huruvida anmälan därom skett eller ej, och för detta erfordras, att nödigt antal assistenter ställes till skogs- och flottledsinspektörens förfogande. Det är så mycket mer skäl därtill, som erfarenheten visar, att det inte är uteslutande de mest bristfälliga härbärgena, som anmälas för inspektion, utan exempel kunna framdragas, vilka bestyrka riktigheten av att härbärgen i ännu mera bristfälligt skick än sådana, som efter skedd anmälan blivit av vederbörande myndighet förklarade otjänliga och hälsofarliga och med anledning därav utdömda, komma till användning. På grund av vissa inverkanse orsaker är ett sådant tillstånd möjligt.

Skogsarbetarbefolkningen har under en längre tid levat under ett snart sagt olidligt ekonomiskt betryck. Föreliggande officiella siffror utvisa, att gruppen skogsarbetare är den enda arbetargrupp i vårt land, som fått sina reallöner försämrade sedan år 1913. Därjämte förmärkes också en alltmera tilltagande arbetslöshet inom de egentliga skogsarbetarområdena i landet.

Skogsarbetsgivarna utöva genom den makt, som kapital, förfogandet över produktionsmedlen samt en effektiv organisation förlänar dem över de av skogsarbetet för sin utkomst beroende, en ekonomisk press, som inte endast håller dessa nere i ett tillstånd av ekonomisk utarmning, utan denna makt medverkar också till att sätta skogs- och flottledshärbärgeslagstiftningen ur funktion, och att denna lags annars mycket lofvärda syfte att bereda skogsarbetarna tjänliga bostäder äventyras. Sålunda är det möjligt att genom utnyttjandet av dessa ekonomiska maktmedel komma utom lagens räckvidd, vilket skulle kunna förhindras, om kontrollen över dess efterlevnad skärptes. Det är nämligen så, att många skogsarbetare av rädsla för repressalier från skogsarbetsgivarnas sida draga sig för att anmäla ett härbärke för inspektion, huru befogat detta annars kunde vara. Följden kan nämligen bli den, att när ett hälsovådligt härbärke anmäls och detta medfört härbärgets utdömande, vilket åsamkat arbetsgivaren kostnader för reparation eller nybyggnad, så yppa sig sedermera svårigheter för dem, som tagit detta initiativ att hos arbetsgivaren få utföra något mera arbete. Arbetskraften har efter ett sådant tilltag blivit mindre begärlig än den möjligen tidigare varit. Alla arbetsgivare kunna dock inte brytas över en kam med avseende å villigheten eller ovilligheten att ställa sig till efterrättelse skogs- och flottledshärbärgeslagens föreskrifter. Medan mot den ena stora anmärkningarna kunna göras, är det däremot påtagligt, att en annan utnyttjar alla till buds stående medel för att undkomma lagens verkningar. Sålunda kan man konstatera, att med nuvarande ineffektiva kontroll över lagens efterlevnad, beror det i många fall ej så mycket på lagens innebörd utan fastmer på sämre eller bättre vilja hos vederbörande arbetsgivare vilka härbärgen, som komma att tillhandahållas. Det är påtagligt att rättvisa måste skipas även i detta hänseende, ty det kan icke vara riktigt att den, som visar uppenbar ligkiltighet för lagens helgd, skall formligen åtnjuta en om än självtilldelad premiering genom utnyttjandet av de ekonomiska maktresurserna, medan en annan med större respekt för lagen av denna anledning inte kan tillgodogöra sig samma ekonomiska fördel som den andre. Skall

skogs- och flottledshärbärgeslagens syfte nås, så måste den lucka, som den nuvarande bristande kontrollen över lagens efterlevnad onekligen utgör, tilltäppas. Biträden till nödigt antal måste därför ställas till skogs- och flottledsinspektörens förfogande, varigenom det ges möjlighet att utföra en fortlöpande inspektion av härbärgen och stallar i skogarna. Anmälan bör alltså inte ensamt utgöra förutsättningen för att inspektionen skall komma till stånd.

Därjämte torde det även vara så, att inspektionen måste forceras i hastigare tempo under tiden efter sedan avverkningsplatserna för kommande säsong äro kända samt härbärgen och stallar iordningställda. Ehuru det visserligen i många fall är nödvändigt, så torde det dock vara mindre lämpligt att förrätta flertalet inspektioner under vintertiden sedan manskapet inflyttat, utan bör inspektion i största möjliga omfattning utföras innan inflyttning skett.

I ovannämnda motion vid 1929 års riksdag föreslogs, att fyra biträden eller underinspektörer voro nödvändiga för att en verkligt effektiv inspektion skulle kunna ske, men i den till årets riksdag avlämnade statsverkspropositionen under femte huvudtiteln föreslår Kungl. Maj:t att endast en assistent för denna inspektionsverksamhet skall tillsättas.

I skrivelse av den 28 september 1929 har socialstyrelsen med avseende å åtgärder till höjande av skogs- och flottledshärbärgeslagarnas effektivitet framhållit, att en ökad inspektionsverksamhet, vilken är nödvändig för vinnande av denna effektivitet, ofrånkomligen förutsätter en förstärkning av den personal, som är anförtrodd att utföra inspektionsverksamheten, samt att den erforderliga personalökningen bör komma till stånd genom en förstärkning av yrkesinspektionens arbetskrafter å lighthörande område. Styrelsen föreslår i anslutning härtill, dels att hos skogs- och flottledsinspektören från och med den 1 juli 1930 tillsvidare anställs en assistent å extra stat, dels ock att styrelsen måtte beredas möjlighet att till ytterligare biträde åt nämnda inspektör tillsvidare under en tid av fem månader årligen anställa en extra befattningshavare. Ehuru detta förslag till utökning av personal för inspektionsverksamheten inte kan anses tillfyllest för utövande av den nödvändiga kontrollen över lagens efterlevnad, och som till hälften understiger den personalutökning, som motionärerna vid 1929 års riksdag ansågo vara behöflig, så innebär ju socialstyrelsens förslag en förbättring jämförd med Kungl. Maj:ts förslag.

Då någon utökning av personal för ifrågavarande inspektionsverksamhet utöver det av socialstyrelsen föreslagna antalet knappast kan vara möjligt ernå vid innevarande riksdag, vilja undertecknade stanna vid detta förslag och varmt förorda detsamma till antagande. Genom den ehuru ringa utökning av inspektionspersonal, som förslaget innebär, nödvändiggöres emellertid att det under femte huvudtiteln upptagna extra anslaget till yrkesinspektionens verksamhet höjes från 72,000 kronor till 75,400 kronor.»

I likhet med departementschefen anser riksdagen den av socialstyrelsen förebragta utredningen rörande den tillsynsverksamhet, som äger rum enligt skogs- och flottledshärbärgeslagarna, giva vid handen, att denna verksamhet icke för närvarande kan utövas i den omfattning, som med hänsyn till lagarnas syfte och verksamhetens betydelse måste anses önskvärd. För höjande av inspektionens effektivitet torde för den skull åtgärder böra vidtagas.

Eders Kungl. Maj:t har nu i berörda hänseende föreslagit, att skogs- och flottledsinspektören måtte tilldelas kvalificerat biträde vid fullgörande av

honom åliggande arbetsuppgifter. Enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle detta biträde utgöras av en extra assistent med avlöning enligt 20:e lönegraden för extra ordinarie tjänstemän. Socialstyrelsen har emellertid ansett denna förstärkning icke vara till fyllest utan har därjämte hemställt, att medel måtte beredas för anställande av ytterligare ett biträde åt nämnde inspektör tillsvidare under en tid av fem månader årligen. Såsom av förenämnda motion framgår, har denna mening ock omfattats av motionärerna.

Riksdagen ansluter sig ävenledes till den uppfattningen, att för vinnande av nödig effektivitet av nu ifrågavarande inspektionsverksamhet den av socialstyrelsen föreslagna och av motionärerna förordade arbetsförstärkningen är erforderlig. Mot den föreslagna placeringen av assistentbefattningen har riksdagen för sin del icke haft något att erinra, och det synes riksdagen, att lönen till den för tjänstgöring under viss del av året avsedda befattningshavaren bör, i överensstämmelse med vad allmänna civilförvaltningens lönenämnd föreslagit, bestämmas att utgå enligt 16:e lönegraden för extra ordinarie tjänstemän. På grund därav erfordras en höjning av det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget till yrkesinspektionens verksamhet. Denna höjning har synts riksdagen böra bestämmas till i avrundat tal 3,000 kronor.

Vad angår frågan om uppförande å ordinarie stat av befattningen såsom skogs- och flottledsinspektör, har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag härutinnan.

Riksdagen, som i övrigt icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och under nästföljande punkt anmäler sitt beslut om anslag till yrkesinspektionens verksamhet, får alltså nu anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag

dels beslutat, att antalet ordinarie befattningar vid yrkesinspektionen skall från och med den 1 juli 1930 vara bestämt på följande sätt:

	Lönegrad
9 yrkesinspektörer	B 28
1 skogs- och flottledsinspektör	B 27
1 yrkesinspektris	B 26
9 yrkesinspektörsassistenter	B 21
2 yrkesinspektrisassistenter	B 18
18 underinspektörer	B 16

dels föreskrivit, att av riksdagen i samband med lönereglering godkända särskilda bestämmelser beträffande yrkesinspektör skola från och med den 1 juli 1930 i tillämpliga delar gälla jämväl beträffande befattningen såsom skogs- och flottledsinspektör;

dels godkänt följande stat för yrkesinspektionen, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931:

Stat.	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	282,400
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	2,000
Kontorskostnader m. m.	17,100
	<hr/>
	Summa kronor 301,500

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till yrkesinspektionen, nu 291,500 kronor, med 10,000 kronor till 301,500 kronor.

9:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att till yrkesinspektionens verksamhet för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 72,000 kronor.

Under hänvisning till vad riksdagen under nästföregående punkt anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag och förutberörda motion II: 315 till *yrkesinspektionens verksamhet* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 75,000 kronor.

10:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att till föreningen för arbetarskydd i Stockholm för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 6,000 kronor.

Riksdagen har uppmärksammat, att av de bidrag, ifrågavarande förening för år 1929 fått mottaga från enskilda sammanslutningar, det från ömse-sidiga socialförsäkringsbolagens förening utgående beloppet utgjort allenast 600 kronor. Detta belopp har synts riksdagen anmärkningsvärt ringa, då det borde ligga i nämnda förenings intresse att effektivt understödja den verksamhet, föreningen för arbetarskydd främjar.

Under uttalande härav får riksdagen, som icke haft något att erinra mot storleken av det nu föreslagna anslagsbeloppet, anmäla, att riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *föreningen för arbetarskydd i Stockholm* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 6,000 kronor.

11:o Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14) har riksdagen till *upplysningsverksamhet i emigrationsfrågor* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 10,000 kronor.

12:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16) att till riks-försäkringsanstaltens verksamhet för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,405,000 kronor.

För ifrågavarande ändamål är i riksstaten för innevarande budgetår upp-taget ett anslag å 1,385,000 kronor.

Riksdagen, som funnit den föreslagna höjningen av förevarande anslag tillfyllest motiverad, har alltså till *riksförsäkringsanstaltens verksamhet* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 1,405,000 kronor.

13:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17) att till försäkringsrådets verksamhet för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 44,600 kronor.

Beträffande ifrågavarande anslag innebär Kungl. Maj:ts förevarande förslag, att anslagsposten till ersättning till sakkunniga m. m. skulle med hänsyn till storleken av det för budgetåret 1928/1929 för ifrågavarande ändamål utbetalade beloppet ävensom till den alltjämt fortgående ökningen av antalet besvärsmål höjas för nästa budgetår med 2,000 kronor eller från 15,500 kronor till 17,500 kronor.

På grund av besparing å anslaget i dess helhet för budgetåret 1928/1929 har dock anslaget, oaktat höjningen av sagda anslagspost, ansetts kunna bibehållas vid dess nuvarande belopp, 44,600 kronor.

Mot den föreslagna höjningen av anslagsposten till ersättning åt sakkunniga m. m., vilken, som nämnts, icke föranleder någon ökning av anslaget i dess helhet, har riksdagen icke haft något att erinra. Riksdagen delar de av departementschefen uttalade betänkligheterna i fråga om den på senare år starkt stegrade balansen av oavgjorda mål hos försäkringsrådet, men anser i likhet med departementschefen och försäkringsrådet, att erfarenheterna av den senast gjorda personalökningen böra avvaktas, innan några ytterligare åtgärder vidtagas.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *försäkringsrådets verksamhet* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 44,600 kronor.

14:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att höja det ordinarie förslagsanslaget till kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m., nu 240,000 kronor, med 15,000 kronor till 255,000 kronor.

Riksdagen, som ej funnit något att erinra mot den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna höjningen av förevarande anslag, har alltså höjt det ordinarie förslagsanslaget till kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m., nu 240,000 kronor, med 15,000 kronor till 255,000 kronor.

15:o Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19) har riksdagen till *dödsfallsersättningar i anledning av livförsäkring i samband med lån ur statens egnahemslånefond* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 1,000 kronor.

16:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att höja det ordinarie förslagsanslaget till statens bidrag till fiskares försäkring, nu 50,000 kronor, med 10,000 kronor till 60,000 kronor.

Riksdagen, som ej haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har höjt det ordinarie förslagsanslaget till statens bidrag till fiskares försäkring, nu 50,000 kronor, med 10,000 kronor till 60,000 kronor.

17:o Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående ordinarie förslagsanslaget till sjukkasseeväsendets befrämjande (punkt 21) kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

18:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23)

dels medgiva, att befattningen såsom generaldirektör och chef för pensionsstyrelsen må från och med den 1 juli 1930 i avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451 ; jfr 1925 nr 270) för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, upptagas bland de i 5 § 1 mom. första stycket angivna befattningar, vilka tillsättas genom förordnande på viss tid mot arvode för år räknat av 19,000 kronor;

dels ock godkänna följande stat för pensionsstyrelsen, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931:

Stat.

Kronor.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	618,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	21,000
Arvode till generaldirektörens ställföreträdare.....	1,000
	<hr/>
	Summa kronor 640,000

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till pensionsstyrelsen, nu 638,000 kronor, med 2,000 kronor till 640,000 kronor.

Riksdagen, som i likhet med departementschefen ansett skäl föreligga för ändrad tjänsteställning för chefen för pensionsstyrelsen, har funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och får alltså anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att befattningen såsom generaldirektör och chef för pensionsstyrelsen må från och med den 1 juli 1930 i avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451; jfr 1925 nr 270) för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, upptagas bland de i 5 § 1 mom. första stycket angivna befattningar, vilka tillsättas genom förordnande på viss tid mot arvode för år räknat av 19,000 kronor;

dels godkänt följande stat för pensionsstyrelsen, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931:

	Stat.	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag		618,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag		21,000
Arvode till generaldirektörens ställföreträdare		1,000
		Summa kronor 640,000

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till pensionsstyrelsen, nu 638,000 kronor, med 2,000 kronor till 640,000 kronor.

19:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24) att till pensionsstyrelsens verksamhet m. m. för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 650,000 kronor.

I detta sammanhang har riksdagen till behandling förehaft en inom riksdagen väckt motion, II: 197, däri hemställts, att riksdagen, vid bifall till vad Eders Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln (punkt 24) hemställt, ville uttala sig förutsätta, att åtgärder böra av Eders Kungl. Maj:t vidtagas i syfte åvägbringa, att pensionsfondfullmäktige vid medelsplaceringar i enskilda bankinstitut likställa Jordbrukarbanken med de nu av fullmäktige anlitade bankföretagen.

Till stöd för sitt förslag hava motionärerna anfört följande:

»Under punkt 24 i statsverkspropositionens femte huvudtitel hemställer Kungl. Maj:t bland annat, att för bestridande av kostnaderna för den del av pensionsstyrelsens verksamhet, som avser förvaltningen av pensionsförsäkringsfonden, ett belopp av 65,000 kronor måtte av fondmedel för budgetåret 1930—1931 utbetalas till pensionsstyrelsen. Någon anledning till erinran mot detta Kungl. Maj:ts förslag synes oss icke föreligga. Vid behandlingen av detta spörsmål anse vi dock av riksdagen bör uppmärksammas, att i samband med fondförvaltningen pensionsstyrelsen och dess fondfullmäktige, i enlighet med av Kungl. Maj:t lämnat bemyndigande, äga att i enskilda banker placera penningmedel till betydande belopp. Ifrågasvarande medgivande är av Kungl. Maj:t lämnat med hänsyn till att fondmedlen i största möjliga omfattning böra göras räntebärande, och skulle

eljest medlen, i avbidan på fast placering, innestå i riksbanken utan någon som helst räntegottgörelse.

Evad det gäller medelsplaceringen i enskilda banker har av Kungl. Maj:t till pensionsfondfullmäktige icke lämnats annan föreskrift än att medlen skola placeras i bank, vars bolagsordning blivit av Kungl. Maj:t fastställd samt vars grund- och reservfonder skola uppgå till ett sammanlagt belopp av minst 5 miljoner kronor.

Vid verkställandet av medelsplaceringarna i de enskilda bankerna hava pensionsfondfullmäktige koncentrerat dessa på de fyra storbankerna (Skand. Kredit A.-B., Sv. Handelsbanken, Stockholms ensk. bank och Göteborgs-banken) samt Stockholms Intecknings Garanti A.-B. I ett par fall hava mindre belopp dessutom placerats i andra bankföretag.

Då riksdagen föregående år hade att taga ställning till en del A.-B. Jordbrukarbanken berörande spörsmål, framfördes i riksdagen motionsvis yrkande om, att riksdagen skulle uttala sig för, att åtgärder skulle av Kungl. Maj:t vidtagas i syfte att de statliga monopolföretagen skulle hava sina kontanta penningmedel innestående i den statsägda Jordbrukarbanken. Bankoutskottet, som behandlade ifrågavarande motioner, uttalade, att ifrågavarande företags medelsplaceringar borde av företagets ledningar bedömas från rent affärsmässiga utgångspunkter, vadan det icke syntes bankoutskottet lämpligt att riksdagen meddelade några direktiv i sådant hänseende. Emellertid framhölls i utlåtandet, att det syntes utskottet, att vid rent affärsmässigt bedömande medelsplacering i Jordbrukarbanken borde tagas under övervägande likaväl som placering i annan bank.

Vad i detta fall anfördes rörande affärsmässiga utgångspunkter vid fattandet av beslut om medelsplaceringar, kan icke i samma omfattning gälla beträffande pensionsförsäkringsfonden. För förvaltningen av nämnda fond hava nämligen fondfullmäktige att i första hand följa de förvaltningen fastställda bestämmelserna. Inom ramen av dessa hava sedan fondfullmäktige att på bästa sätt handhava förvaltningen. Att härvid även affärsmässiga synpunkter böra beaktas är naturligt. Det kan dock ifrågasättas, huruvida några sådana synpunkter kunnat giva anledning till fondfullmäktiges åtgärd att icke godtaga den av staten själv ägda Jordbrukarbanken såsom ett av de bankinstitut, vari fondens medel placeras. Då staten själv äger denna bank, borde ur ren säkerhetssynpunkt densamma kunna fullt likställas med de nu anlitade bankerna, och de ränteförmåner, som erhållas hos dessa, torde även kunna erhållas hos Jordbrukarbanken. Motiven för pensionsfondfullmäktiges åtgärd torde följaktligen vara att söka i andra orsaker.

Det belopp, pensionsförsäkringsfonden har innestående i enskilda banker, torde i allmänhet överstiga tio millioner kronor, varför lätt inses den synnerliga betydelse för de gynnade bankinstituten, som ifrågavarande insättningar ha. Det skulle då också starkt kunna ifrågasättas, huruvida icke de statliga myndigheterna borde verkställa sådana fördelaktiga placeringar i det av staten själv ägda bankföretaget. Då det emellertid kan vara för pensionsfondfullmäktige fördelaktigt att hava möjlighet knyta förbindelser med även andra banker än den statsägda, vilja vi icke gå så långt som att framställa ett yrkande om, att samtliga pensionsförsäkringsfondens i enskilda banker placerade medel skola innestå i Jordbrukarbanken, utan inskränka oss till, att samma förmånliga ställning, som nu tillkommer endast de fem nämnda bankerna, även bör komma Jordbrukarbanken till del.

En ytterligare omständighet, som synes oss böra i detta sammanhang beaktas, är Jordbrukarbankens ställning såsom en kreditinstitution för det svenska jordbruket. I dessa tider, då jordbrukets ekonomiskt svåra förhållanden äro allmänt kända och särskilda åtgärder från statens sida övervägas för detsammans stödjande, är det naturligt, att starka krav ställas även

å Jordbrukarbanken såsom det enskilda kreditinstitut, som härvid i främsta rummet anlitas. Klart är, att Jordbrukarbanken vid sin kreditgivning bör förfara med den största varsamhet och att statsmakterna böra tillse att icke onödiga risker tagas utan i dess ställe en sund bankrörelse bedrivs. Det torde dock ankomma på andra härför avsedda myndigheter att reglera omfattningen av Jordbrukarbankens rörelse, vadan pensionsfondfullmäktige icke torde hava anledning att ingå i ett övervägande av hithörande förhållanden. I dess ställe torde det, med hänsyn tagen till pensionsförsäkringsfondens kapitalbildning genom sammanskott av kapital av landets samtliga invånare, bland vilka den svenska jordbrukareklassen utgör en betydande del, endast vara rättvist att någon del även placeras så, att den blir stödjande för denna samhällsgrupp.»

Mot Eders Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framlagda förslag har riksdagen icke haft något att erinra.

Vad angår det motionsvis framställda yrkandet därom, att fullmäktige för pensionsförsäkringsfonden vid medelsplaceringar i enskilda bankinstitut måtte likställa jordbrukarbanken med de nu av fullmäktige anlitade bankföretagen, har riksdagen, med beaktande av jordbrukarbankens ställning, funnit skäl anförda till, att sagda bank icke försättes i ogynnsammare läge än övriga av fullmäktige anlitade bankföretag, och på denna grund ansett sig böra biträda motionärernas yrkande.

Riksdagen får alltså *dels* anmäla, att riksdagen till *pensionsstyrelsens verksamhet m. m.* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 650,000 kronor; *dels ock* för Eders Kungl. Maj:t uttala, att riksdagen förutsätter, att åtgärder av Eders Kungl. Maj:t vidtagas i syfte att åvägabringa, att fullmäktige för pensionsförsäkringsfonden beträffande medelsplaceringar i enskilda bankinstitut likställa jordbrukarbanken med de hittills av fullmäktige anlitade bankföretagen.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25) att *dels* till statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 43,000,000 kronor, *dels ock* medgiva, att av nämnda förslagsanslag må gäldas kostnaden för statens bidrag till den jämlikt pensionsförsäkringslagen anordnade, på frivilliga avgifter grundade försäkringen.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och får alltså anmäla, att riksdagen

dels till statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 43,000,000 kronor;

dels ock medgivit, att av nämnda förslagsanslag må gäldas kostnaden för statens bidrag till den jämlikt pensionsförsäkringslagen anordnade, på frivilliga avgifter grundade försäkringen.

21:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26) att av det förslagsanslag, som kan komma att för budgetåret 1930/1931 beviljas till statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring, må för åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet jämlikt de föreskrifter, som av Eders Kungl. Maj:t meddelas, av pensionsstyrelsen under samma budgetår disponeras ett belopp av högst 100,000 kronor.

Beträffande frågan om disponerande för åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet av ett belopp å högst 100,000 kronor av anslaget till statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring ansluter sig riksdagen till den av departementschefen uttalade uppfattningen, att avvikelse nu icke bör ske från den av statsmakterna beträffande statens understödjande av ifrågavarande verksamhet under senare åren intagna ståndpunkten. Beloppet i fråga har sålunda bestämts i överensstämmelse med det föreliggande förslaget. Riksdagen har dock vid prövning av detta spörsmål ansett sig böra ifrågasätta, huruvida icke, vid jämförelse mellan sagda belopp och de medel, som för ändamålet bestridas ur pensionsförsäkringsfonden, sistnämnda medel tagas i anspråk i alltför stor omfattning.

Vad angår det väckta spörsmålet om användande av fondmedel för försöksverksamhet på folkvandvårdens område, vill riksdagen framhålla, att det synes riksdagen och kunna ifrågasättas, huruvida icke genom utökning av styrelsens sjukvårdsverksamhet jämväl till detta område verksamheten i fråga måste anses erhålla en alltför stor omfattning. Riksdagen förutsätter, att denna fråga kommer att prövas ej blott av de den 12 mars 1929 tillkallade sjukvårdssakkunniga utan jämväl av pensionsutredningen.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen medgivit, att av det förslagsanslag, som för budgetåret 1930/1931 beviljats till statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring, må för *åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet* jämlikt de föreskrifter, som av Eders Kungl. Maj:t meddelas, av pensionsstyrelsen under samma budgetår disponeras ett belopp av högst 100,000 kronor.

22:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27) att till ersättning till postverket för pensionsutbetalningar för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 265,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså till *ersättning till postverket för pensionsutbetalningar* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 265,000 kronor.

23:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28) har riksdagen till *ersättning till häradskrivarna för pensionsförteckningar* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 54,000 kronor.

24:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29) att *dels* godkänna det av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade förslaget till stat för statens tvångsarbetsanstalter, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931;

dels ock nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till statens tvångsarbetsanstalter, nu 613,400 kronor, med 5,100 kronor till 608,300 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t i skilda hänseenden föreslagit under förevarande punkt, har icke föranlett till erinran från riksdagens sida.

Riksdagen har alltså,

dels godkänt det av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 3 januari 1930 förordade förslaget till stat för statens tvångsarbetsanstalter, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931;

dels ock nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till statens tvångsarbetsanstalter, nu 613,400 kronor, med 5,100 kronor till 608,300 kronor.

25:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 31) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *frälsningsarméns räddningshem* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 6,000 kronor.

26:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *statens vårdanstalter för alkoholister vid Svartsjö och i Landskrona* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 27,000 kronor.

27:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att *dels* godkänna följande stat för statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931:

Stat.	
A. Avlöningsstat.	
	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	65,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	21,000
B. Omkostnadsstat.	
Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	35,000
<hr style="width: 100%;"/>	
Summa kronor 121,000	

dels ock nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, nu 123,000 kronor, med 2,000 kronor till 121,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså

dels godkänt följande stat för statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931:

Stat.	
A. Avlöningsstat.	
	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	65,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	21,000
B. Omkostnadsstat.	
Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	35,000
<hr style="width: 100%;"/>	
Summa kronor 121,000	

dels ock nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, nu 123,000 kronor, med 2,000 kronor till 121,000 kronor.

28:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34) att för anordnande av en paviljong vid statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten Å. Tengelin uppgjorda, den 20 september 1929 dagtecknade ritningar för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 134,000 kronor.

Såsom av utredningen i ärendet framgår, har platsbristen å de allmänna anstalterna för manliga alkoholister samt avsaknaden av möjlighet att å Venngarn i önskvärd mån särskilja olika kategorier av klientelet och därigenom erhålla önskvärd individualisering av vården föranlett framläggandet av förevarande förslag om uppförande av en ny paviljong vid Venngarn. Om nödvändigheten av en dylik utvidgning och förbättring av Venngarnsanstalten har riksdagen ock blivit övertygad.

Enligt det framlagda byggnadsförslaget skulle den nya paviljongen uppföras av trä. Om lämpligheten härav har riksdagen dock icke kunnat undgå att hysa tveksamhet. Då det gäller uppförande av nybyggnader vid en anstalt sådan som den ifrågavarande, där en del av de intagna tidvis måste hållas instängda, synes eldfaresynpunkten böra i hög grad beaktas. På grund härav och sedan riksdagens vederbörande utskott haft ingående överläggningar med, bl. a., arkitekten hos byggnadsstyrelsen Å. Tengelin, som uppgjort ritningarna till paviljongen, har riksdagen kommit till den bestämda uppfattningen, att en nybyggnad av sten vid anstalten måste anses äga så stora företräden framför en träbyggnad, att riksdagen funnit det förstnämnda alternativet böra genomföras. Visserligen ställa sig byggnadskostnaderna enligt detta alternativ högre än vid uppförandet av en träbyggnad, men för denna merkostnad, som, enligt vad under överläggningarna framkommit, bör kunna begränsas till 31,000 kronor, synes till fullo erhållas vederlag genom de fördelar en byggnad av sten i stället för av trä måste anses skänka, bland annat därigenom att underhållskostnaderna för en stenbyggnad ställa sig obetingat lägre än motsvarande kostnader för en träbyggnad. För möjliggörande av att paviljongen i fråga må kunna uppföras på sätt riksdagen sålunda beslutat, har alltså riksdagen, som i övrigt icke haft något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär, för ändamålet beviljat ett belopp av 165,000 kronor.

Under hänvisning till det anförda, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen för anordnande av en *paviljong vid statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister* i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten Å. Tengelin uppgjorda, den 20 september 1929 dagtecknade ritningar med däri av riksdagen beslutad ändring för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 165,000 kronor.

29:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) att
dels till främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m. för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor;

dels till bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 150,000 kronor;

dels till statens kostnader för farliga alkoholister m. m. för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor;

dels till resor vid tvångsinternering av alkoholister för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor;

dels till interneringskostnader i vissa fall för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 4,000 kronor;

samtliga anslag att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel;

dels ock medgiva, att av nyssnämnda anslag till bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader må kunna till erkända alkoholistanstalten Hemmet Gunnarskog för vård av kvinnliga alkoholister samt, därest denna anstalt nedlägges, efter särskild prövning av Eders Kungl. Maj:t till annan erkänd alkoholistanstalt med samma syfte för budgetåret 1930/1931 utgå bidrag till driftkostnaderna med ej mindre ett belopp av 1 krona för dag och vårdplats än även ett belopp för vård dag, som med 1 krona understiger det till övriga erkända alkoholistanstalter utgående statsbidraget.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehått

dels två inom riksdagen väckta likalydande motioner, I: 109 och II: 183, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta om höjning till 120,000 kronor av det å femte huvudtiteln under avdelningen alkoholistvård upptagna reservationsanslaget å 40,000 kronor till befrämjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m. under budgetåret 1930/1931,

dels ock en inom riksdagen väckt motion, I: 25, vari hemställts, att riksdagen måtte å riksstaten för budgetåret 1930/1931 å femte huvudtiteln under avdelningen Alkoholistvård uppföra ett reservationsanslag å 15,000 kronor till bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

De beslut om anslag till alkoholistvården, som fattades år 1926, inneburo, såsom i statsrådsprotokollet erinrats, en viss omläggning av verksamheten på detta område i syfte att åstadkomma en mera effektiv tillämpning av hithörande lagstiftning. Beträffande anslaget å 150,000 kronor till främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m. uttalades emellertid den förhoppningen, att dylika medel icke skulle bliva erforderliga efter utgången av den fyraårsperiod, varför anslaget beviljades. Då berörda period går till ända med utgången av innevarande budgetår, gäller det för den skull att avgöra, huruvida även därefter understöd bör utgå från statsverket för understödjande av nykterhetsnämndernas verksamhet.

I likhet med departementschefen har riksdagen härvid funnit, att ett definitivt ståndpunktstagande till denna fråga lämpligen bör uppskjutas i avvaktan på resultatet av pågående revision av alkoholistvårdslagstiftningen. Då emellertid de gynnsamma erfarenheterna från den efter 1926 bedrivna verksamheten otvivelaktigt giva vid handen, att statligt understöd till främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet bör utgå även under nästkommande budgetår, har riksdagen ansett, att medel böra för ändamålet beviljas. Eders Kungl. Maj:t har nu i detta hänseende — under förutsättning att beräknad reservation å 3,000 kronor må tagas i anspråk — äskat ett belopp av 40,000 kronor, under det att, såsom förut nämnts, motionsvis ifrågasatts, att beloppet måtte bestämmas till 120,000 kronor.

Vid prövning av vad sålunda föreslagits, har riksdagen funnit starka skäl tala för, att en höjning vidtages i det av Eders Kungl. Maj:t begärda beloppet. Riksdagen har funnit ådagalagt, att ifrågavarande anslag i viktiga avseenden möjliggjort ett betydligt effektivare arbete på alkoholistvårdens område än som tidigare kunnat bedrivas. I ovanberörda motioner, I: 109 och II: 183, hava, som det syntes riksdagen, med fog framhållits åtskilliga omständigheter, som göra ett ökat understöd från statens sida motiverat. Sålunda har påpekats, att kännedomen om den rätta tillämpningen av alkoholistvårdslagsstiftningen ännu vore mycket bristfällig hos många av landets nykterhetsnämnder, att därför upplysningsverksamhet i olika former vore i hög grad av behovet påkallad samt att nämnderna i många fall saknade erforderliga medel för verksamhetens bedrivande.

Utan att uttala sig om storleken av de belopp, som böra tillerkännas de olika verksamhetsgrenarna, har riksdagen beslutat, att till främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m. under nästkommande budgetår anvisa ett belopp av 60,000 kronor, att av Eders Kungl. Maj:t efter förslag av socialstyrelsen fördelas. Anslaget torde — liksom övriga här ifrågavarande anslag till alkoholistvården — utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel. Detta riksdagens beslut innebär vid jämförelse med det av Eders Kungl. Maj:t äskade beloppet en höjning av anslaget med 50 procent.

Under erinran om att enligt bestämmelsen i § 2 i kungörelsen den 12 november 1926, nr 456, angående understöd av statsmedel åt nykterhetsnämnder understöd ej må överstiga 500 kronor och ej heller halva beloppet av de utgifter, som nämnden visar sig hava under vederbörande år fått vidkännas för fullgörande av sina uppgifter, vill riksdagen i detta sammanhang ifrågasätta, huruvida det icke bör tagas under övervägande, att understöd må utgå till nämnderna i mindre bärkraftiga kommuner med större andel än berörda stadgande medgiver.

Vad härefter angår anslag till bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter, har, såsom av den i ärendet lämnade redogörelsen framgår, departementschefen avstyrkt socialstyrelsens förslag om uppförande i riksstaten för budgetåret 1930/1931 av ett anslag å 15,000 kronor för detta ändamål. Såsom skäl för sitt ståndpunktstagande härutinnan har departementschefen anfört, att till bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter för innevarande och nästa budgetperiod i form av reservationer å tidigare disponibelt anslag finnes tillgängligt ett belopp av omkring 30,000 kronor samt att förslag framlagts om utvidgning av den statliga alkoholistanstalten vid Venngarn, vilket skulle betyda en utökning inom en nära framtid av vårdmöjligheterna för manliga alkoholister å allmänna anstalter med 28 platser.

Motionsvis har emellertid, såsom förut angivits, yrkats, att ett dylikt anslag å 15,000 kronor måtte uppföras å riksstaten.

Då riksdagen nu haft att taga ställning till berörda spörsmål, har riksdagen, som beaktat, att jämväl departementschefen ansett tillgången på vårdplatser vid erkända alkoholistanstalter väl knapp, av skäl, socialstyrelsen och motionären anfört, icke velat motsätta sig, att anslag till nyssnämnda belopp an-

visas för nästkommande budgetår. Riksdagen får i detta sammanhang erinra därom, att ledningen för hemmet Gunnarskog ifrågasatt, att hemmets verksamhet under närmaste tiden skulle upphöra. Skulle så ske, torde annan anstalt böra anordnas för samma ändamål, så att vård må kunna beredas även för kvinnliga alkoholister. Enligt riksdagens mening är bristen på vårdplatser å allmänna alkoholistanstalter nu så kännbar, att de tillfällen att öka platsantalet, som kunna yppa sig och befinnas lämpliga, vare sig fråga är om ordnandet av nya eller utvidgandet av redan befintliga erkända anstalter, böra tillvaratagas.

Då riksdagen i övrigt icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen,

I:o) i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag samt ovanberörda motioner, I:109 och II:183, ävensom med bifall till motionen I:25, dels till *främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 60,000 kronor;

dels till *bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 150,000 kronor;

dels till *statens kostnader för farliga alkoholister m. m.* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor;

dels till *bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor;

dels till *resor vid tvångsinternering av alkoholister* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor;

dels och till *interneringskostnader i vissa fall* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 4,000 kronor;

samtliga anslag att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel; ävensom

II:o) medgivit, att av nyssnämnda anslag till bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader må kunna till erkända alkoholistanstalten Hemmet Gunnarskog för vård av kvinnliga alkoholister samt, därest denna anstalt nedlägges, efter särskild prövning av Eders Kungl. Maj:t till annan erkänd alkoholistanstalt med samma syfte för budgetåret 1930/1931 utgå bidrag till driftkostnaderna med ej mindre ett belopp av 1 krona för dag och vårdplats än även ett belopp för vårdtag, som med 1 krona understiger det till övriga erkända alkoholistanstalter utgående statsbidraget.

30:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *statsinspektion av fattigvård och barnavård* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 49,650 kronor.

31:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 37) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till fattigvård och barnavård i allmänhet, nu 1,750,000 kronor, med 50,000 kronor till 1,700,000 kronor.

32:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 38) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till

svenska fattigvårds- och barnvårdsförbundet för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 16,500 kronor.

33:o) Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 39) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 110,000 kronor.

34:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående ordinarie anslaget till barnhusen (punkt 40) kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

35:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 41) att *dels* höja det ordinarie förslagsanslaget till skyddsuppfostran, nu 440,000 kronor, med 40,000 kronor till 480,000 kronor;

dels medgiva, att från nämnda anslag må utgå hyra m. m. samt ersättning för icke belagda platser m. m. i en planerad nybyggnad vid ett av Stockholms kyrkliga skyddshemsförening anordnat skyddshem för flickor, ävensom i ett nytt dylikt skyddshem, avsett att anordnas av Stockholms stadsmission, allt i enlighet med av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 3 januari 1930 angivna grunder;

dels ock medgiva, att för anordnande av ifrågavarande skyddshemsavdelning och skyddshem må, i huvudsak på de i avtalsförslagen angivna villkoren, beviljas lån till Stockholms kyrkliga skyddshemsförening med högst 82,000 kronor och till Stockholms stadsmission med högst 100,000 kronor.

Den i ärendet förebragta utredningen har synts riksdagen till fullo ådagalägga, att det tillgängliga antalet platser å de skyddshem, varom nu är fråga, är otillräckligt. Behovet av att ett ytterligare antal dylika platser beredes, lär för den skull vara uppenbart. Vad särskilt angår den föreslagna utvidgningen av Stockholms kyrkliga skyddshemsförenings verksamhet, vilken icke kommer att medföra någon ökning i statens bidragsskyldighet eller inkräkta på verksamheten i övrigt, har riksdagen i likhet med departementschefen funnit denna utvidgning innebära stora fördelar för såväl de unga mödrarnas uppfostran som en rationell vård av deras barn. Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot de framlagda avtalsförslagen eller mot beräkningen av det anslag, varom fråga är, har alltså ansett sig böra bifalla vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit och får sålunda anmäla, att riksdagen

dels höjt det ordinarie förslagsanslaget till skyddsuppfostran, nu 440,000 kronor, med 40,000 kronor till 480,000 kronor;

dels medgivit, att från nämnda anslag må utgå hyra m. m. samt ersättning för icke belagda platser m. m. i en planerad nybyggnad vid ett av Stockholms kyrkliga skyddshemsförening anordnat skyddshem för flickor, ävensom i ett nytt dylikt skyddshem, avsett att anordnas av Stockholms stadsmission, allt i enlighet med av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 3 januari 1930 angivna grunder;

dels ock medgivit, att för anordnande av ifrågavarande skyddshemsavdelning och skyddshem må, i huvudsak på de i avtalsförslagen angivna villkoren, beviljas lån till Stockholms kyrkliga skyddshemsförening med högst 82,000 kronor och till Stockholms stadsmission med högst 100,000 kronor.

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

36:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42) att *dels* besluta, att antalet ordinarie befattningar i medicinalstyrelsen skall från och med den 1 juli 1930 vara bestämt på följande sätt:

	Lönegrad.
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 överinspektör för sinnessjukvården i riket, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
2 byråchefer	B 30
5 medicinalråd	B 30
1 statsinspektör över köttkontrollen i riket	B 29
1 kontrollant av hospitalens ekonomiska förvaltning	B 26
1 sekreterare (å medicinalbyrån)	B 26
1 kamrerare	B 24
3 sekreterare	B 24
1 kassör	B 21
3 notarier	B 21
1 inspektris över sjuksköterskeväsendet	B 20
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
4 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
4 kontorsbiträden	B 4
1 skrivbiträde	B 2

Anm. 1. Den i lönegraden B 26 uppförda sekreterartjänsten sänkes vid inträffande ledighet till lönegraden B 24.

Anm. 2. Kassörsbefattningen i lönegraden B 21 utbytes vid inträffande ledighet mot en likabenenämnd befattning i lönegraden B 11.

Anm. 3. En kanslibiträdesbefattning utbytes vid inträffande ledighet mot en kontorsbiträdesbefattning.

dels godkänna det av departementschefen förordade förslaget till ordinarie avlöningsstat för medicinalstyrelsen, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till medicinalstyrelsen, nu 344,400 kronor, med 24,600 kronor till 369,000 kronor.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag skulle apoteksbyrån från och med nästkommande budgetår uppföras å ordinarie stat. Detta föranleder *dels* ändring av förteckningen å styrelsens ordinarie tjänstemän, *dels* utslutande av det extra anslaget till medicinalstyrelsens verksamhet, *dels* ock ökning av anslagsposterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän samt till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vetenskapliga rådet, veterinärrådet m. m. Den förra posten skulle ökas med 12,500 kronor och den senare med 8,500 kronor.

Vidare innebär Eders Kungl. Maj:ts förslag, att till avlöning för en från och med ingången av år 1931 inrättad befattning såsom inspektör för sinnesslöanstalterna för nästkommande budgetår skulle beräknas ett belopp av 1,750 kronor — därav arvode 1,000 kronor och ersättning för minskad avlöning 750 kronor — att utgå från anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vetenskapliga rådet, veterinärrådet m. m. samt att för utökning av medicinalstyrelsens vetenskapliga råd med en medlem, företrädande pediatrik och barnavård, samma anslagspost måtte ökas med ytterligare 1,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:tt har i detta sammanhang föreslagit, att medicinalstyrelsens veterinärråd i dess nuvarande form och sammansättning skulle upphöra och det vetenskapliga rådet i stället utökas med medlemmar, som tillförde medicinalstyrelsen erforderlig sakkunskap inom vederbörliga vetenskapsgrenar och verksamhetsfält å det veterinära området. En dylik omorganisation har åtminstone icke tills vidare ansetts kräva ökade medel till vetenskapliga rådet. Däremot har föreslagits, att benämningen å vederbörande post inom styrelsens ordinarie stat genom uteslutande av »veterinärrådet» från och med nästa budgetår ändras till »avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vetenskapliga rådet m. m.». I anslutning härtill har ock föreslagits att ifrågavarande delpost under sagda huvudpost från samma tidpunkt benämnas »vetenskapliga rådet».

Slutligen har föreslagits, att två icke-ordinarie expeditionsvakter hos medicinalstyrelsen beredas avlöning såsom extra ordinarie expeditionsvakter, vilket beräknats medföra en höjning av posten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vetenskapliga rådet m. m. med 816 kronor.

Vidkommande först Eders Kungl. Maj:ts förslag om överförande från och med nästa budgetårs ingång av medicinalstyrelsens apoteksbyrå till ordinarie stat har riksdagen funnit de åligganden, som numera påvila chefen för sagda byrå, vara av den omfattning och art, att skäl tala för att bereda innehavaren av befattningen i fråga ordinarie anställning. En härför talande omständighet synes ock ligga däri, att förevarande tjänsteman är den, vilken inom styrelsen närmast har att handlägga de på apotekens ekonomi djupt ingripande ärenden, som beröra revideringar av medicinaltaxan och i samband därmed stående, alltjämt aktuella frågor angående nedbringande av läkemedelspriserna. Härtill kommer, att man vid tjänstens ordinarieblivande kan förvänta, att innehavaren av befattningen kommer att betrakta densamma såsom en sluttjänst och sålunda icke som en övergångspost, avsedd att meritera för erhållande av privilegium å något av de större apoteken. Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Vad däremot angår förslaget om arvode m. m. till en inspektör för vissa sinnesslöanstalter, har riksdagen icke kunnat undgå att hysa stor tveksamhet mot en uppdelning av inspektionsverksamheten på det område, varom här är fråga. Riksdagen förutsätter, att frågan om centralisering av denna verksamhet togs under förnyat övervägande. I avvaktan härå har riksdagen

emellertid ansett sig icke böra motsätta sig Eders Kungl. Maj:ts förslag om beräkning av visst årsarvode och ersättning för mistade löneförmåner åt inspektören, dock att årsarvodet syntes riksdagen böra begränsas till 1,500 kronor och ersättningen för mistade löneförmåner nedsättas till 1,200 kronor. På grund härav kan posten för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. minskas med 400 kronor.

Såsom av den i ämnet lämnade redogörelsen framgår, innebär Eders Kungl. Maj:ts förslag vidare, bland annat, höjning av den i nyssnämnda post ingående delposten för bestridande av kostnaderna för vetenskapliga rådet och veterinärrådet, nu 18,000 kronor, med 1,000 kronor till 19,000 kronor. Detta förslag är föranlett av att vetenskapliga rådet utökats med en medlem, företrädande pediatrik och barnavård. Även om riksdagen jämväl här hyst tveksamhet om nödvändigheten av denna utökning, har riksdagen dock, vid det förhållande att ifrågavarande medlem redan är utsedd, icke velat motsätta sig förslaget ifråga.

I övrigt har Eders Kungl. Maj:ts förslag icke givit riksdagen anledning till erinran, dock att riksdagen med hänsyn till ett av Eders Kungl. Maj:t den 7 mars 1930 meddelat beslut om en å övergångsstat uppförd notaries överflyttning till ordinarie stat funnit övergångsstaten böra minskas med 7,200 kronor.

Under hänvisning till vad sålunda anförts, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels beslutat, att antalet ordinarie befattningar i medicinalstyrelsen skall från och med den 1 juli 1930 vara bestämt på följande sätt:

	Lönegrad.
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 överinspektör för sinnessjukvården i riket, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
2 byråchefer	B 30
5 medicinalråd	B 30
1 statsinspektör över köttkontrollen i riket.....	B 29
1 kontrollant av hospitalens ekonomiska förvaltning	B 26
1 sekreterare (å medicinalbyrån)	B 26
1 kamrerare	B 24
3 sekreterare	B 24
1 kassör.....	B 21
3 notarier.....	B 21
1 inspektris över sjuksköterskeväsendet.....	B 20
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt.....	B 7
4 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
4 kontorsbiträden	B 4
1 skrivbiträde	B 2

Anm. 1. Den i lönegraden B 26 uppförda sekreterartjänsten sänkes vid inträffande ledighet till lönegraden B 24.

Anm. 2. Kassörsbefattningen i lönegraden B 21 utbytes vid inträffande ledighet mot en likabenaämnd befattning i lönegraden B 11.

Anm. 3. En kanslibiträdesbefattning utbytes vid inträffande ledighet mot en kontorsbiträdesbefattning.

dels beslutat, att å övergångsstat skola från och med den 1 juli 1930 vara upptagna följande befattningar, nämligen:

	Lönegrad.
1 byråveterinär.....	B 26
1 ombudsman	B 24

dels godkänt följande förslag till ordinarie avlöningsstat och övergångsstat för medicinalstyrelsen, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931:

Ordinarie avlöningsstat.

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	251,700
Arvode till generaldirektörens ställföreträdare.....	1,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vetenskapliga rådet m. m., förslagsanslag	97,800
Summa kronor	350,500

Övergångsstat.

Avlöningar, förslagsanslag	18,100;
----------------------------------	---------

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till medicinalstyrelsen, nu 344,400 kronor, med 24,200 kronor till 368,600 kronor.

37:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43) att till sinnessjuknämnden för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 8,000 kronor.

I likhet med departementschefen har riksdagen ansett lämpligt, att avlöningen till ordföranden och övriga ledamöter i sinnessjuknämnden bestämmas att utgå delvis i form av årsarvode och delvis i form av dagarvode för de dagar, då sammanträde med nämnden beivrats. Mot de föreslagna arvodesbeloppen har riksdagen ej heller funnit skäl till erinran. De ifrågasatta arvoden till suppleanterna hava ock synts riksdagen böra beviljas.

Beträffande däremot frågan om sekreterarens arvode har riksdagen, innan närmare erfarenhet vunnits rörande omfattningen av den arbetsbörda, som kan komma att påvila denne befattningshavare, funnit arvodet böra bestämmas till ett lägre belopp än Eders Kungl. Maj:t ifrågasatt. Riksdagen har ansett, att sagda arvode bör sättas till samma belopp som medicinalrådsassistentens avlöning eller 4,200 kronor. Likaså har det synts riksdagen, att posten för resekostnader bör i avvaktan på erfarenhet om den kommande belastningen å denna post minskas till 2,000 kronor.

I övrigt har riksdagen icke haft något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit.

På grund av riksdagens beslut kan det för nästkommande budgetår för ifrågavarande ändamål äskade anslaget nedsättas till 6,600 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *sinnessjuknämnden* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 6,600 kronor.

38:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 44) att
dels godkänna det av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 3 januari 1930 förordade förslaget till stat för statens bakteriologiska laboratorium, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931;
dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till statens bakteriologiska laboratorium, nu 152,800 kronor, med 23,000 kronor till 175,800 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså

dels godkänt det av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1930 förordade förslaget till stat för statens bakteriologiska laboratorium, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931;

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till *statens bakteriologiska laboratorium*, nu 152,800 kronor, med 23,000 kronor till 175,800 kronor.

39:o På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *statens farmaceutiska laboratorium* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 24,500 kronor.

40:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 46) att
dels bestämma antalet provinsialläkare från och med den 1 juli 1930 till 306 och från och med den 1 januari 1931 till 311;

dels godkänna det av departementschefen förordade förslaget till stat för förste provinsialläkare och provinsialläkare, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare, nu 2,942,500 kronor, med 81,000 kronor till 3,023,500 kronor.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, som avser fullföljande av 1916 års provinsialläkarkommittés på sin tid framlagda plan i fråga om antalet ordinarie provinsialläkardistrikt, har riksdagen icke funnit skäl till erinran och får alltså anmäla, att riksdagen

dels bestämt antalet provinsialläkare från och med den 1 juli 1930 till 306 och från och med den 1 januari 1931 till 311;

dels godkänt det av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 3 januari 1930 förordade förslaget till stat för förste provinsialläkare och provinsialläkare, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931;

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare, nu 2,942,500 kronor, med 81,000 kronor till 3,023,500 kronor.

41:o I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 2,000 kronor.

42:o På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 48) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *tillfälliga lönetillägg åt vissa provinsialläkare* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 4,200 kronor.

43:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *dyrtidstillägg åt vissa extra provinsiälläkare* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 1,000 kronor.

44:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag om anslag till statens sinnessjukhus (punkt 51) kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

45:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 53) att höja det ordinarie förslagsanslaget till anstalter för obildbara sinnesslöa, nu 625,000 kronor, med 135,000 kronor till 760,000 kronor.

Riksdagen har icke funnit skäl till erinran mot beräkningen av förevarande anslag och har alltså höjt det ordinarie förslagsanslaget till *anstalter för obildbara sinnesslöa*, nu 625,000 kronor, med 135,000 kronor till 760,000 kronor.

46:o) I överensstämmelse med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit (punkt 54) har riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka*, nu 750,000 kronor, med 70,000 kronor till 820,000 kronor.

47:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55) har riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till epileptikeranstalter, nu 145,000 kronor, med 30,000 kronor till 175,000 kronor.

48:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 56) att för budgetåret 1930/1931 anvisa

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar ett extra anslag av 27,200 kronor;

dels ock till bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt ett extra förslagsanslag av 34,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag beträffande avlönings- och omkostnadsstaten för Salbohedsanstalten hava icke föranlett erinran från riksdagens sida. Vad angår det för handhavande av sjukvården vid sagda anstalt ifrågasatta arvudet till överläkaren å Salaanstalten, har detta syntes riksdagen väl avvägt. Förutom fria resor eller ersättning för resor i förekommande fall torde sålunda överläkarens ersättning för handhavande av nämnda sjukvård böra bestämmas till 1,200 kronor. Ersättning härutöver — i form av traktement eller eljest — bör sålunda icke få ifrågakomma.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för budgetåret 1930/1931 anvisat

dels till *avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar* ett extra anslag av 27,200 kronor;

dels ock till *bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt* ett extra förslagsanslag av 34,000 kronor.

49:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 57) att för budgetåret 1930/1931 anvisa

dels till *avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor* ett extra anslag av 12,400 kronor;

dels ock till *bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt* ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor.

Då riksdagen icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har riksdagen för budgetåret 1930/1931 anvisat

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor ett extra anslag av 12,400 kronor;

dels ock till bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor.

50:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 58) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *understöd åt spetälskesjukas familjer m. m.* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor.

51:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 60) att

dels höja det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till driftkostnaderna för tuberkulossjukvårdsanstalter, nu 3,700,000 kronor, med 600,000 kronor till 4,300,000 kronor;

dels ock godkänna den av departementschefen förordade ändringen i grunderna för anslagens användning.

Vad angår den under förevarande punkt föreslagna ändringen i sättet för utbetalande av driftbidrag till kustsanatorierna, har riksdagen funnit vad som till stöd härför anförts motivera en dylik åtgärd. Riksdagen har alltså godkänt vad av departementschefen härutinnan förordats.

Då anledning till jämkning av det av Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt äskade anslagsbeloppet icke syntes riksdagen föreligga, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

höjt det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till driftkostnaderna för tuberkulossjukvårdsanstalter, nu 3,700,000 kronor, med 600,000 kronor till 4,300,000 kronor;

dels ock godkänt den av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 3 januari 1930 förordade ändringen i grunderna för anslagens användning.

52:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 61) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *folksanatorierna* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 150,000 kronor.

53:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 62) att till vissa arbeten vid Österåsens folksanatorium för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 145,000 kronor.

De ändrings- m. fl. arbeten vid Österåsens sanatorium, vartill medel för nästkommande budgetår äskas, hava syntes riksdagen av behovet påkallade och av beskaffenhet att snarast böra komma till utförande.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag härutinnan har alltså riksdagen, som icke haft något att erinra mot de för ändamålet beräknade kostnaderna, till *vissa arbeten vid Österåsens folksanatorium* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 145,000 kronor.

54:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 63) att till understödjande av dispensärverksamhet för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 450,000 kronor.

Då riksdagen icke funnit skäl till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har riksdagen alltså till *understödjande av dispensärverksamhet* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 450,000 kronor.

55:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten, nu 70,000 kronor, med 10,000 kronor till 60,000 kronor.

56:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65) angående höjning av det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till resor för vissa patienter vid radiumhemmet i Stockholm kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

57:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 66) har riksdagen till *bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 500,000 kronor.

58:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 67) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *bidrag till driften av epidemisjukhus* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 750,000 kronor.

59:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 68) att till bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 450,000 kronor.

Riksdagen delar departementschefens mening därom, att länsstyrelserna böra, där så icke redan skett, efter samråd med medicinalstyrelsen påkalla landstingens och kommunernas intresse för ett mera rationellt ordnande av frågan om uppförande eller inrättande av hem för kroniskt sjuka.

Under uttalande härav och då riksdagen icke funnit anledning till erinran mot beräkningen av nu ifrågavarande anslag, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen till *bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 450,000 kronor.

60:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 69) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 750,000 kronor.

61:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 70) att *dels*, med uteslutande ur riksstaten av det under avdelningen sjukvårdsanstalterna, underavdelningen vanförestalter, uppförda ordinarie förslagsanslaget till kliniker vid vanförestalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg, under samma avdelning och underavdelning med rubriken kliniker vid vanförestalter uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 160,000 kronor;

dels ock godkänna de av departementschefen förordade grunderna för sistnämnda anslags användning.

Riksdagen, som icke funnit skäl till erinran vare sig mot de föreslagna förändringarna i avseende å rubrikerna å förevarande och de under punkterna 62—64 här nedan omförmälda anslagen eller mot storleken av de

äskade anslagsbeloppen och grunderna för deras användning, får alltså under denna punkt anmäla, att riksdagen,

dels, med uteslutande ur riksstaten av det under avdelningen sjukvårdsanstalterna, underavdelningen vanförestalter, uppförda ordinarie förslagsanslaget till kliniker vid vanförestalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg, under samma avdelning och underavdelning med rubriken *kliniker vid vanförestalter* uppfört ett ordinarie förslagsanslag av 160,000 kronor;

dels ock godkänt de av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 3 januari 1930 förordade grunderna för sistnämnda anslags användning.

62:o) Under återopande av vad riksdagen under nästföregående punkt anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen,

dels, med uteslutande ur riksstaten av det under avdelningen sjukvårdsanstalterna, underavdelningen vanförestalter, uppförda ordinarie förslagsanslaget till polikliniker vid vanförestalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg, under samma avdelning och underavdelning med rubriken *polikliniker vid vanförestalter* uppfört ett ordinarie förslagsanslag av 15,000 kronor;

dels ock godkänt de av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 3 januari 1930 förordade grunderna för sistnämnda anslags användning.

63:o) Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 61 anført får riksdagen anmäla, att riksdagen,

dels, med uteslutande ur riksstaten av det under avdelningen sjukvårdsanstalterna, underavdelningen vanförestalter, uppförda ordinarie förslagsanslaget till underhåll av skol- och uppfostringshem för vanföra, under samma avdelning och underavdelning med rubriken *skol- och uppfostringshem för vanföra* uppfört ett ordinarie förslagsanslag av 70,000 kronor;

dels ock godkänt de av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 3 januari 1930 förordade grunderna för sistnämnda anslags användning.

64:o) Under återopande av vad riksdagen under punkt 61 anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen,

dels, med uteslutande ur riksstaten av det under avdelningen sjukvårdsanstalterna, underavdelningen vanförestalter, uppförda ordinarie förslagsanslaget till de i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg inrättade undervisningsanstalterna för vanföra m. m., under samma avdelning och underavdelning med rubriken *yrkesskolor för vanföra m. m.* uppfört ett ordinarie förslagsanslag av 150,000 kronor;

dels ock godkänt de av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 3 januari 1930 förordade grunderna för sistnämnda anslags användning.

65:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 74) att till vanförestalt i Härnösand för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 475,000 kronor.

Av de beräknade kostnaderna för vanförestaltens uppförande hava hittills anvisats 725,000 kronor. Det nu äskade anslaget utgör slutbeloppet för anstaltens färdigställande.

Förevarande förslag har riksdagen ansett sig böra bifalla, men vill emellertid på given anledning hava uttalat, att enligt riksdagens mening arkitektarvodet synes hava beräknats väl högt.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *vanförestalt i Härnösand* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 475,000 kronor.

66:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 75)

dels höja det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till resor för vanföra jämte vårdare, nu 120,000 kronor, med 10,000 kronor till 130,000 kronor;

dels ock godkänna den av departementschefen förordade ändringen i grunderna för anslagets användning.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får alltså anmäla, att riksdagen

dels höjt det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till resor för vanföra jämte vårdare, nu 120,000 kronor, med 10,000 kronor till 130,000 kronor;

dels ock godkänt den av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 3 januari 1930 förordade ändringen i grunderna för anslagets användning.

67:o På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 76) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *Eugeniahemmet* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 5,000 kronor.

68:o Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 60,000 kronor.

69:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 78) att till bidrag för anställning av distriktssköterskor, att utgå enligt av departementschefen förordade ändrade grunder, för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 220,000 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit riksdagen, har riksdagen funnit sig böra bifalla och har alltså till *bidrag för anställning av distriktssköterskor*, att utgå enligt av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 3 januari 1930 förordade ändrade grunder, för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 220,000 kronor.

70:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 79) att till dyrtidshjälp åt distriktssköterskor, att utgå enligt av departementschefen förordade ändrade grunder, för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,500 kronor.

Den föreslagna ändringen i grunderna för ifrågavarande dyrtidshjälp åt njutande har riksdagen funnit sig böra bifalla.

Då storleken av det äskade anslaget — utgörande samma belopp, som för innevarande budgetår anvisats — ej heller givit riksdagen anledning till erinran, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen till *dyrtidshjälp åt distrikts-sköterskor*, att utgå enligt av departementschefen i statsrådprotokollet över socialärenden den 3 januari 1930 förordade ändrade grunder, för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 1,500 kronor.

71:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 80) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *stipendier för deltagande i kurs för utbildande av instruktionsköterskor och husmödrar vid sjukhus* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 4,000 kronor.

72:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 81) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *bidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor och reservbarnmorskor* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 690,000 kronor.

73:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 82) att till *dyrtidshjälp åt distriktsbarnmorskor m. fl.*, att utgå enligt av departementschefen förordade ändrade grunder, för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

Under hänvisning till riksdagens under punkt 70 här ovan gjorda uttalande **angående anslag till dyrtidshjälp åt distriktssköterskor**, får riksdagen, som ej heller haft något att erinra mot förevarande förslag, anmäla, att riksdagen till *dyrtidshjälp åt distriktsbarnmorskor m. fl.*, att utgå enligt av departementschefen i statsrådprotokollet över socialärenden den 3 januari 1930 förordade ändrade grunder, för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

74:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 83) att höja det ordinarie förslagsanslaget till skyddskoppypningen, nu 120,000 kronor, med 20,000 kronor till 140,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och har alltså höjt det ordinarie förslagsanslaget till skyddskoppypningen, nu 120,000 kronor, med 20,000 kronor till 140,000 kronor.

75:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 84) har riksdagen till *förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 31,000 kronor.

76:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 85) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *sjuktransporter med flygplan* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 45,000 kronor.

77:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 86) att till vissa anordningar för sjuktransporter med flygplan i Boden för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 7,500 kronor.

Då riksdagen ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har riksdagen alltså till *vissa anordningar för sjuktransporter med flygplan i Boden* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 7,500 kronor.

78:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 87) att till understöd åt J. Henriksson för odling av medicinalväxter m. m. för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 2,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra medgiva, att medel för främjande av den verksamhet, varom här är fråga, ånyo beredas å riksstaten. Då storleken av det äskade anslagsbeloppet ej heller givit riksdagen anledning till erinran, har riksdagen alltså till understöd åt J. Henriksson för odling av medicinalväxter m. m. för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 2,000 kronor.

Överståthållarämbetet och landsstaten.

79:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående ordinarie förslagsanslaget till överståthållarämbetet (punkt 88) kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

80:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 89) att dels besluta, att vid länsstyrelsen i Stockholms län skall från och med den 1 juli 1930 inrättas en befattning såsom länsnotarie av 1:a klass;

dels godkänna de av departementschefen förordade förslagen till ordinarie avlöningsstat samt till övergångsstat för befattningshavare vid länsstyrelserna, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till befattningshavare vid länsstyrelserna, nu 4,046,600 kronor, med 35,600 kronor till 4,082,200 kronor.

Vid prövning av förevarande anslagsäskande har riksdagen i likhet med statskontoret kommit till den uppfattningen, att en besparingsundersökning för länsstyrelsernas vidkommande snarast bör igångsättas.

Såsom skäl för sin mening härutinnan har statskontoret åberopat det nu föreliggande, omfattande anslagskravet från länsstyrelsernas sida samt alldeles särskilt den väntade ökningen i länsstyrelsernas arbetsuppgifter. Först genom en dylik undersökning kunde det enligt statskontorets förmenande bliva utrönt, i vad mån tillkomsten av de nya ämbetsuppgifterna för länsstyrelserna krävde anställande av ytterligare personal, och statskontoret funne sig dessförinnan böra motsätta sig inrättandet av nya ordinarie befattningar. Denna statskontorets mening biträdades av riksdagen. Riksdagen kan sålunda icke bifalla det nu framlagda förslaget om nyinrättande av en länsnotarietjänst av 1:a klass i Stockholms län.

Slutligen torde ock i detta sammanhang böra beaktas, att tillräckliga motiv icke synas föreligga för ett frångående av den förut av riksdagen hävdade åsikten, att frågan om inrättandet av nya ordinarie befattningar bör på en gång upptagas till prövning beträffande samtliga länsstyrelser.

På grund av den ställning, riksdagen sålunda intagit till berörda fråga, har anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän för nästkommande budgetår upptagits med oförändrat belopp, 2,660,000 kronor.

Vad däremot angår beräkningen av anslagsposterna till personligt lönetillägg till landssekreterare och landskamrerare samt till avlöningar till icke-

ordinarie befattningshavare, har riksdagen ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag härutinnan.

Då riksdagen slutligen funnit framställningen om medels anvisande för anlåtande i större omfattning, än vad hittills varit fallet, av sakkunniga inventeringsbiträden åt landsfogdarna m. fl. välbetänkt samt icke haft något att erinra mot storleken av det härför äskade beloppet eller mot vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels avslagit Eders Kungl. Maj:ts förslag om inrättande vid länsstyrelsen i Stockholms län från och med den 1 juli 1930 av en befattning såsom länsnotarie av 1:a klass;

dels godkänt följande förslag till ordinarie avlöningsstat samt till övergångsstat för befattningshavare vid länsstyrelserna, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931:

	Kronor
Ordinarie avlöningsstat.	
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	2,660,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	50,000
Avlöningsförstärkning till landssekreterare och landskamrerare, <i>förslagsanslag</i>	124,000
Personligt lönetillägg till landssekreterare och landskamrerare, <i>förslagsanslag</i>	46,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	1,161,000
Sakkunniga till biträde vid utredningar m. m.	15,000
Sakkunniga inventeringsbiträden åt landsfogdarna m. fl., <i>förslagsanslag</i> ..	10,000
	Summa kronor 4,066,000

Övergångsstat.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa	
1 lanträntmästare i Väster- norrlands län.....	2,500	1,300	3,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor.
1 lanträntmästare i Norr- bottens län.....	2,500	1,300	3,800	
Summa kronor	5,000	2,600	7,600	

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till befattningshavare vid länsstyrelserna, nu 4,046,600 kronor, med 27,000 kronor till 4,073,600 kronor.

81:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående dels ordinarie förslagsanslaget till fögderiförvaltningarna (punkt 90) och dels ordinarie förslagsanslaget till vikariatsersättningar vid fögderiförvaltningarna (punkt 91) kommer riksdagen att framdeles meddela sina beslut.

82:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *ortstillägg till landsfogden i Göteborgs och Bohus län* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra anslag av 200 kronor.

83:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 93) att till ersättning åt lappfogdar m. m. för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 50,600 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag i ämnet, får alltså anmäla, att riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *ersättning åt lappfogdar m. m.* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 50,600 kronor.

84:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 94) har riksdagen till *kostnader i anledning av val av landstingsmän m. fl. år 1930* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

Polisväsendet.

85:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 95) att till polisväsendet i riket för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 2,190,000 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt i skilda hänseenden föreslagit riksdagen, har riksdagen funnit sig böra bifalla.

Riksdagen har alltså till *polisväsendet i riket* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 2,190,000 kronor.

86:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 96) att till vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet, att utgå enligt av departementschefen förordade ändrade grunder, för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 870,000 kronor.

Enligt vederbörande kungörelse utgår resekostnadsersättning till landsfiskal, bland annat, för tjänsteresa, som företagits för undersökning eller utredning enligt lagen den 14 juni 1918 om fattigvården eller lagen den 6 juni 1924 om samhällets barnavård eller för handräckning enligt någon av dessa lagar.

Det nu föreliggande förslaget innebär, att i kungörelsen skulle intagas stadgande om rätt för landsfiskal att uppbära motsvarande ersättning jämväl för tjänsteresor i och för undersökningar och utredningar i frågor rörande mantalsskrivning.

I likhet med departementschefen har riksdagen ansett skäligt, att sådan ändring vidtages i kungörelsen den 26 juni 1925 angående ersättning åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet för vissa av deras verksamhet föranledda utgifter m. m., att landsfiskal må för resor, varom nu är fråga, tillerkännas samma rätt till resekostnadsersättning, som han enligt de för anslaget fastställda grunderna äger uppbära för vissa andra tjänsteresor för närliggande ändamål. Enligt riksdagens mening synes berörda fråga, såsom ock departementschefen framhållit, icke äga det sammanhang med spörsmålet om landsfiskalernas lönereglering, att den ej kan avgöras utan samband med dylik reglering.

Riksdagen, som sålunda funnit sig böra godkänna genomförandet av ifråga varande ändring i grunderna för anslagets användning och icke haft något

att erinra mot beräkningen av anslaget för nästkommande budgetår, får alltså anmäla, att riksdagen till *vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet*, att utgå enligt av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 3 januari 1930 förordade ändrade grunder, för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 870,000 kronor.

87:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 98) att till utbildningskurs i kriminalteknik m. m. för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 31,000 kronor.

Av den i förevarande ämne lämnade utredningen har riksdagen kommit till den uppfattningen, att, även om vissa anmärkningar hava framställts mot det förslag, varpå Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning grundar sig, övervägande skäl dock tala för anordnande genom statens försorg av de kurser, varom här är fråga, till en början försöksvis under nästkommande budgetår. Riksdagen har alltså funnit, att medel för anordnande av en dylik kurs under det kommande budgetåret böra ställas till Eders Kungl. Maj:ts förfogande.

Vad i ärendet förordats beträffande kursernas omfattning, programmet för desamma, sättet för utseende av deltagare m. m., har icke föranlett erinran från riksdagens sida.

Även i avseende å de uppgjorda kostnadsberäkningarna har riksdagen ansett sig kunna i huvudsak godkänna det av Eders Kungl. Maj:t framlagda förslaget. I ett hänseende har riksdagen dock funnit sig böra vidtaga en avvikelse från detsamma. Detta gäller dagsersättningen under vistelsen i Stockholm till de statsstipendierade kursdeltagarna. Jämlikt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle denna ersättning utgå i enlighet med bestämmelserna i resereglementet och sålunda för dygn utgöra 19 kronor för landsfogde och 13 kronor för landsfiskal och skulle med landsfiskaler i förevarande hänseende likställas de, som innehava stadigvarande förordnande på vakanssatta landsfiskalstjänster eller som eljest enligt gällande bestämmelser uppehålla landsfiskalstjänst mot åtnjutande av full avlöning. Till statsstipendierade kursdeltagare, som ej på grund av sin tjänsteställning vid resor i tjänsten hade rätt till högre traktamente, skulle ersättningen utgå med 10 kronor för dygn. Riksdagen har icke funnit tillräckliga motiv för en dylik differentiering av kursdeltagarnas ersättning, utan riksdagen har för sin del ansett, att ersättningen bör utgå med enahanda belopp till varje kursdeltagare, oavsett vilken befattningshavargrupp, han tillhör, samt att sagda ersättning bör bestämmas till 13 kronor för dygn. Den sålunda beslutade ändringen i Eders Kungl. Maj:ts förslag har icke syntts böra föranleda jämkning av det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet.

Under återopande av det anförda får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen till *utbildningskurs i kriminalteknik m. m.* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 31,000 kronor.

Diverse.

88:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 100) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar, nu 525,000 kronor, med 25,000 kronor till 500,000 kronor.

89:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 101) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *utredning angående allmänna pensionsförsäkringen* för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

90:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 102) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m., nu 1,175,000 kronor, med 175,000 kronor till 1,000,000 kronor.

91:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105) angående det ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

Övriga ordinarie anslag.

92:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under femte huvudtiteln, har någon ändring icke ifrågasatts.

Riksdagen har i riksstaten för budgetåret 1930/1931 uppfört samtliga de ordinarie anslag under femte huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, med oförändrade belopp.

Stockholm den 9 april 1930.

Med undersåtlig vördnad.
